

Εδώ ζούμε
Natura 2000

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)

Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση
και διαχείριση των περιοχών του δικτύου
Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων
και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Παραδοτέο Δράσης Α.1: Σχέδιο Περιεχομένων και
Προδιαγραφών Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων
Κοινοτικού Ενδιαφέροντος

Νοέμβριος 2018

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

ΠΑΡΑΒΑΣ Β., ΚΟΡΑΚΗΣ Γ., ΠΑΝΙΤΣΑ Μ., ΝΤΕΜΙΡΗ Κ., ΜΑΡΑΓΚΟΥ Π., ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ Χ., ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ Ο., ΣΠΑΛΑ Κ., ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Ι. (2018). LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα. Παραδοτέο Δράσης Α.1: Σχέδιο Περιεχομένων και Προδιαγραφών Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος. ΥΠΕΝ

Suggested citation:

PARAVAS V., KORAKIS G, PANITSA M, NTEMIRI K, MARAGOU P, PAPAIOANNOU CH, TZORTZAKAKI O, SPALA K, MITSOPOULOS I, (2018). LIFE-IP 4 NATURA: Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece. Deliverable Action A.1: Action Plans Draft Specifications. MEEN

Περιεχόμενα

1. Διαδικασία Εκπόνησης του Σχεδίου.....	7
2. Περιεχόμενα του Σχεδίου Υπουργικής Απόφασης.....	8
Παράρτημα Ι.....	10
Παράρτημα ΙΙ.....	25

Επιστημονικός Υπεύθυνος της Δράσης: Δρ. Ιωάννης Μητσόπουλος, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

- Ομάδα έργου του παραδοτέου:
 - Παράβας Ευάγγελος (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
 - Γεώργιος Κοράκης (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
 - Μαραγκού Παναγιώτα (WWF)
 - Ντεμίρη Κωνσταντίνα (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία)
 - Πανίτσα Μαρία (Πανεπιστήμιο Πατρών)
 - Παπαϊωάννου Χαρητάκης (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)
 - Τζωρτζακάκη Όλγα (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)
 - Σπάλα Κάλια (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας).

Σύνοψη

Στο Παραδοτέο της Δράσης Α.1 με τίτλο: Σχέδιο Περιεχομένων και Προδιαγραφών Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος περιγράφεται η διαδικασία της εκπόνησης του σχεδίου σχετικά με τα περιεχόμενα και τις προδιαγραφές των Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος το οποίο θα προωθηθεί για δημόσια διαβούλευση από το ΥΠΕΝ με τελικό σκοπό τη θεσμοθέτησή του μέσω Υπουργικής Απόφασης.

Το Σχέδιο του κείμενο διαμορφώθηκε μέσω της σύστασης ομάδας εργασίας από τους εταίρους του έργου. Συντονιστής της ομάδας ήταν το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ενώ συμμετείχαν το Πανεπιστήμιο Πατρών, το WWF Ελλάς, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η ομάδα εργασίας λαμβάνοντας υπόψη Ευρωπαϊκά και διεθνή σχέδια δράσης προετοίμασε ένα αρχικό κείμενο. Το κείμενο παρουσιάστηκε στην Ελληνική Επιστημονική Κοινότητα κατά τη διάρκεια του 9^{ου} Πανελληνίου Οικολογικού Συνεδρίου στις αρχές του Οκτωβρίου 2018 σε ειδική συνεδρία που προετοίμασε το LIFE-IP 4 NATURA, ενώ περαιτέρω σχόλια λήφθηκαν από την Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή του Έργου. Ακολούθως το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προετοίμασε τη νομική επεξεργασία του κειμένου και τη μετατροπή του σε Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης το οποίο προωθήθηκε για δημόσια διαβούλευση από το ενδιαφερόμενο κοινό.

Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο του Σχεδίου θα χρησιμοποιηθεί από όλους τους αναδόχους εκπόνησης των Σχεδίων Δράσης τόσο στο πλαίσιο του Έργου LIFE-IP, όσο και σε αυτά που θα συντάσσονται και εκπονούνται στην Ελλάδα.

Summary

The Deliverable of Action A.1 entitled "Content Plan and Specification of Action Plans for Species and Habitats of Community Interest" describes the process of drafting the content and specifications of the Action Plans of Species and Habitats of Community Interest. MEEN forwarded the draft for public consultation with the ultimate goal of institutionalizing it through a Ministerial Decision. The draft of the text was formulated through the creation of a Working group by the project partners. The team was coordinated by the Democritus University of Thrace and the University of Patras, the WWF, the Hellenic Ornithological Society and the Ministry of Environment and Energy. The Working Group, taking into account European and International Action Plans, prepared an initial text and draft. The draft was presented to the Hellenic Scientific Community during the 9th Panhellenic Ecological Conference in early October 2018, Crete in a special session that prepared LIFE-IP 4 NATURA, while further comments were received by the Scientific Advisory Committee of the Project. Subsequently, the Ministry of Environment and Energy prepared the legal processing of the text and its conversion into a Ministerial Decision draft which was launched for public consultation by the relevant public and stakeholders at National scale. The specifications and content of the Scheme will be used by all contractors preparing the Action Plans both within the framework of the LIFE-IP Project and those drafted and prepared in Greece in general.

1. Διαδικασία Εκπόνησης του Σχεδίου

Η εκπόνηση του Σχεδίου ακολούθησε τα παρακάτω βήματα:

- Η Διεύθυνση Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ συντάξε συνοπτικό κείμενο βάσης με τα περιεχόμενα/προδιαγραφές των Σ.Δ. τον Ιούνιο του 2018.
- Συγκρότηση ομάδας εργασίας για την σύνταξη των περιεχομένων/προδιαγραφών απαρτιζόμενη από ειδικούς επιστήμονες και συνεργάτες των εταιρών του έργου (Γιώργος Κοράκης ΔΠΘ, Μαρία Πανίτσα ΠΠ, Κωνσταντίνα Ντεμίρη ΕΟΕ, Παναγιώτα Μαραγκού WWF, Χαρητάκης Παπαϊωάννου, Όλγα Τζωρτζακάκη, Καλλιόπη Σπάλα και Ιωάννης Μητσόπουλος ΥΠΕΝ, υπό τον συντονισμό του Βαγγέλη Παράβα ΔΠΘ), τον Ιούλιο του 2018.
- Η ομάδα εργασίας προχώρησε σε βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με υπάρχουσες προδιαγραφές για τη σύνταξη Σχεδίων Δράσεων ειδών και τύπων οικοτόπων ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, στηριζόμενη στη διεθνή επιστημονική πρακτική. Επίσης μέσω της βιβλιογραφικής έρευνας συγκέντρωσε υφιστάμενα Σχέδια Δράσης που έχουν συνταχθεί για πλείστα είδη με εξάπλωση στην Ελλάδα, στην Ευρώπη αλλά και σε άλλες περιοχές σε διεθνές επίπεδο και με βάση τα παραπάνω εμπλούτισε το προσχέδιο των περιεχομένων/προδιαγραφών. Η εργασία σύνταξης του προσχεδίου πραγματοποιήθηκε σταδιακά σε 3 διαδοχικούς κύκλους εργασίας και σχολιασμού από όλα τα μέλη της ομάδας το Σεπτέμβριο του 2018.
- Το προσχέδιο περιεχομένων/προδιαγραφών που συντάχθηκε από την ομάδα παρουσιάστηκε σε ειδική συνεδρία (workshop) στα πλαίσια του 9^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Οικολογίας της Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας στο Ηράκλειο Κρήτης τον Οκτώβριο του 2018. Η συνεδρία οργανώθηκε σε συνεργασία με την οργανωτική επιτροπή του Συνεδρίου με σκοπό την ευρύτερη και ουσιαστική διαβούλευση του προσχεδίου. Συνεπώς στα πλαίσια της παρουσίασης του προσχεδίου δόθηκε η δυνατότητα στην επιστημονική/ακαδημαϊκή κοινότητα να συνεισφέρει και να συμβάλλει με παρατηρήσεις και προτάσεις στο κείμενο,

- γ) Στα ενδημικά είδη.
- δ) Στα είδη που παρουσιάζουν ιδιαίτερα κατακερματισμένη κατανομή.
- Στο άρθρο 2 παρατίθεται ο πίνακας περιεχομένων (κεφάλαια) των Σχεδίων Δράσης.
 - Στο άρθρο 3 αναλύονται οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο του κάθε κεφαλαίου του άρθρου 2.
 - Στο άρθρο 4 αναφέρονται οι τεχνικές προδιαγραφές των δεδομένων που προκύπτουν από τα Σχέδια Δράσης.
 - Στο άρθρο 5 προβλέπεται η διαδικασία εκπόνησής τους και κυρίως η υποχρέωση του κάθε αναδόχου να προβαίνει σε διαδικασία διαβούλευσης σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, όπου θα συζητούνται τα προτεινόμενα μέτρα για την προστασία και διατήρηση κάθε είδους/τύπου οικοτόπου, η εφικτότητά τους, το κόστος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Τα προσχέδια θα αναδιαμορφώνονται, ενσωματώνοντας όσες αλλαγές κριθούν απαραίτητες, βάσει των αποτελεσμάτων των συναντήσεων εργασίας.
 - Στο άρθρο 6 προβλέπεται ισχύς της Υπουργικής Απόφασης.

Παράρτημα Ι

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
«Καθορισμός των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Σχεδίων Δράσης
Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του
ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α')»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ,
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Αθήνα, / /2018

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

«Καθορισμός των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Σχεδίων Δράσης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α')»

Έχοντας υπόψη,

1. Τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60 Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π/Δ63/2005 (Α' 98).
3. Τις διατάξεις του Π/Δ 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α'114).
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας»(ΦΕΚ 160/Α/2017).
5. Την υπ' αριθμ. Υ198/17.11.2016 απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ 3722/Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο», όπως τροποποιήθηκε με την Υ72/21.9.2018 ομοία (ΦΕΚ 4201 Β')

6. Την..... εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ με συνημμένο σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης.
7. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της Απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας Απόφασης είναι ο καθορισμός των προδιαγραφών και του περιεχομένου των Σχεδίων Δράσης (Σ.Δ.) ειδών και τύπων οικοτόπων, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011. Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των Σ.Δ. στοχεύουν στη διατήρηση και προστασία των ειδών και των τύπων οικοτόπων των περιπτώσεων α – δ της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α').

Άρθρο 2 Περιεχόμενα Σ.Δ.

Ο πίνακας περιεχομένων των Σ.Δ. περιλαμβάνει τα κάτωθι κεφάλαια:

Περίληψη

1. Εισαγωγή
2. Περιγραφή της μεθοδολογίας εκπόνησης Σ.Δ. ειδών ή τύπου οικοτόπων.
3. Βασικές παράμετροι είδους – τύπου οικοτόπου
 - 3.1 Βιολογικές, οικολογικές και πληθυσμιακές παράμετροι που προσδιορίζουν το πλαίσιο δράσεων προστασίας και διαχείρισης των ειδών – τύπων οικοτόπων.
 - 3.2 Πιέσεις - Απειλές.
 - 3.3 Εμπλεκόμενοι φορείς.
4. Αξιολόγηση του υφιστάμενου καθεστώτος προστασίας και προηγούμενων Στρατηγικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, των διαχρονικών και πρόσφατων δράσεων διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων.
5. Σκοπός και στόχοι του Σ.Δ.
6. Μέτρα προστασίας και διατήρησης.
7. Πρόγραμμα παρακολούθησης και αξιολόγησης των μέτρων.

8. Αναθεώρηση του Σ.Δ.
9. Επισκόπηση και παράθεση της βιβλιογραφίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 1 ΠΙΝΑΚΕΣ
- 2 ΧΑΡΤΕΣ
- 3 ΓΕΩΒΑΣΗ

Άρθρο 3 Προδιαγραφές Σ.Δ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην περίληψη θα περιγράφονται με συνοπτικό τρόπο η κατανομή και η πληθυσμιακή κατάσταση του είδους ή του τύπου οικοτόπου, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η κατάσταση διατήρησης και οι απειλές που δέχεται, το ιστορικό, οι σκοποί και οι στόχοι και η σύνδεσή τους με την αναγκαιότητα εκπόνησης του Σ.Δ., οι απαραίτητες δράσεις και μέτρα για την επίτευξη των στόχων και τα οφέλη από την υλοποίηση του.

1.Εισαγωγή

Στην εισαγωγή θα παρουσιάζεται τι είναι τα Σ.Δ. και ποια είναι η σημασία τους, ενώ θα γίνεται συνοπτική αναφορά στο είδος ή τον τύπο οικοτόπου που αποτελεί το αντικείμενο του Σ.Δ.. Επίσης, θα αναφέρονται οι εμπλεκόμενοι φορείς στη μελέτη και προστασία του είδους ή του τύπου οικοτόπου. Στην εισαγωγή θα περιλαμβάνονται επίσης συνοπτικά τα γενικότερα οφέλη για την κοινωνία από την εφαρμογή ενός Σ.Δ., ενώ θα αναφέρεται και το μακροπρόθεσμο επιθυμητό αποτέλεσμα για την κατάσταση διατήρησης του είδους ή του τύπου οικοτόπου, το οποίο μπορεί να έχει χρονικό ορίζοντα μεγαλύτερο από το ίδιο το Σ.Δ.

2. Περιγραφή της μεθοδολογίας εκπόνησης Σ.Δ. ειδών ή τύπου οικοτόπων

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα περιγράφεται το πως συντάχθηκε το Σ.Δ., δηλαδή αν στηρίχθηκε σε εργασίες πεδίου, βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις από εμπλεκόμενους φορείς ή ιδιώτες κ.α., ή σε άλλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη συγκέντρωση των απαραίτητων δεδομένων και στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση, η μέθοδος που θα ακολουθηθεί θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη.

3. Βασικές παράμετροι είδους – τύπου οικοτόπου

3.1 Βιολογία – οικολογία – εξάπλωση

Αφορά βιολογικές, οικολογικές και πληθυσμιακές παραμέτρους που προσδιορίζουν το πλαίσιο δράσεων προστασίας και διαχείρισης του είδους ή του τύπου οικοτόπου. Στην περίπτωση Σ.Δ. που αφορούν σε περισσότερα του ενός είδη ή τύπους οικοτόπων οι παράμετροι αυτές αναφέρονται για κάθε είδος - τύπο οικοτόπου χωριστά. Οι παράμετροι αυτές θα αφορούν:

3.1.1 Αναλυτική περιγραφή

α. του είδους και των χαρακτηριστικών του (επιστημονικό όνομα, συνώνυμα, υποείδη, μορφολογία, πιθανές μορφολογικές ή και γενετικές διαφορές στους επί μέρους πληθυσμούς -σε περίπτωση που αυτές είναι γνωστές- , τύπος (-οι) ενδιαιτήματος (-ων) που απαντούν οι πληθυσμοί τους κ.λπ.).

β. του τύπου οικοτόπου η οποία περιλαμβάνει αναγνώριση, συνταξινόμηση ένταξη, ταξινόμηση του οικοτόπου σύμφωνα με την επικρατούσα τυπολογία (Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43 και EUNIS), εμφάνιση υποτύπων και παραλλαγών, χαρακτηριστικά, κυρίαρχα και κοινά είδη χλωρίδας, χαρακτηριστικά είδη πανίδας, γενικά χαρακτηριστικά και γενική περιγραφή των βιοτικών και αβιοτικών συνθηκών (π.χ. στάδιο εξέλιξης, γεωμορφολογία, υπόστρωμα κ.τ.λ.).

3.1.2. Βιολογικές παράμετροι

α. Είδη: Βιολογικές παράμετροι σχετικά με τη διατροφή, τον κύκλο ζωής (ειδικά για τα είδη που υφίστανται μεταμορφώσεις), τη χωρική και χρονική συμπεριφορά, την ηθολογία (κοινωνικότητα, μεταναστευτικά/ αποδημητικά/ μετακινησιακά πρότυπα, τη φυλοεπιλογή, τη φροντίδα των απογόνων), τις αναπαραγωγικές διαδικασίες κ.τ.λ.

β. Τύποι Οικοτόπων: Εξειδικευμένη δομή και λειτουργίες, δυναμική, χαρακτηριστικά είδη και τυπικά είδη.

3.1.3. Οικολογικές παράμετροι

α. Είδη: Οικολογικές παράμετροι σχετικά με το ενδιαίτημα, τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις (εξάρτηση από τη θερμοκρασία, φωτοπερίοδο κ.α.), την ημερήσια δραστηριότητα, την εποχιακή χρήση ενδιαίτηματος, την ηλικιακή δομή και το μέγεθος των πληθυσμών, τις ενδοειδικές σχέσεις, τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις του είδους (-ών) με το βιοτικό του (τους) περιβάλλον.

β. Τύποι Οικοτόπων: Γενικές οικολογικές παράμετροι των τυπικών ειδών, με σχετικές περιβαλλοντικές απαιτήσεις, σχέσεις με άλλα είδη, αλληλεπίδραση με άλλους τύπους οικοτόπων, ανταγωνισμός, κ.τ.λ.

3.1.4. Χάρτες

α. Είδη: i) Χάρτης κατανομής σε εθνικό επίπεδο. Εφόσον είναι σχετικό, στους χάρτες θα πρέπει να περιλαμβάνονται και τα κρίσιμα ενδιαιτήματα (π.χ. για την ορνιθοπανίδα και τα θαλάσσια θηλαστικά) όπως επίσης και οι σημαντικές περιοχές ειδών. ii) Χάρτης εύρους σε εθνικό επίπεδο.

β. Τύποι Οικοτόπων: i) Χάρτης κατανομής σε εθνικό επίπεδο. Εφόσον είναι σχετικό, στους χάρτες θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές περιοχές οικοτόπων. Ειδικά για τους τύπους οικοτόπων πρέπει να περιλαμβάνεται η χαρτογράφηση της κατανομής τους εντός των περιοχών NATURA 2000 σε υψηλότερη ανάλυση, απεικονίζοντας την πραγματική έκταση τους και όχι μόνο την παρουσία / απουσία εντός των περιοχών. ii) Χάρτης εύρους σε εθνικό επίπεδο για τους τύπους οικοτόπων.

Οι χάρτες θα πρέπει να συνοδεύονται από τις σχετικές περιγραφές και να ακολουθούν τις τεχνικές προδιαγραφές και τα πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 4 της παρούσας Απόφασης.

3.1.5. Κατάσταση Διατήρησης στην Ελλάδα

Για την αποτύπωση της κατάστασης διατήρησης πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη και ιστορικά δεδομένα των τελευταίων δεκαετιών, εφόσον αυτά είναι διαθέσιμα.

α. Είδη: πληθυσμός σε εθνικό επίπεδο, πληθυσμιακές τάσεις ξεχωριστά για κάθε πληθυσμό στην περίπτωση που είναι περισσότεροι από ένας ή υπάρχουν μετα-πληθυσμοί), μετακινήσεις, διασπορά. Βαθμός διατήρησης των χαρακτηριστικών του (των) ενδιαιτήματος (ων) που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος.

β. Τύποι Οικοτόπων: Κατάσταση διατήρησης του (των) τύπου (-ων) οικοτόπου (-ων) (αξιολόγηση εξειδικευμένων δομών και λειτουργιών, πληρότητα τυπικών ειδών, μελλοντικές τάσεις και προοπτικές, παρούσα διαχείριση κ.τ.λ.) αξιολόγηση της αντιπροσωπευτικότητας, απόλυτη και σχετική έκταση του οικοτόπου.

3.1.6. Εξάπλωση

Θα δίνεται κατάλογος των περιοχών εξάπλωσης με ανάλυση των δεδομένων που σχετίζονται με ιστορικά ή/και βιογεωγραφικά στοιχεία κατανομής και εξάπλωσης των ειδών και τύπων οικοτόπων στην Ελλάδα.

α. Είδη: σε επίπεδο τοπικών πληθυσμών, περιγραφή της κατανομής των ειδών με παρουσίαση πληθυσμιακών μεγεθών και σύγκριση με εθνικό επίπεδο καθώς επίσης εν συντομία και σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

β. Τύποι Οικοτόπων: κατανομή, συνολική επιφάνεια, βαθμός διατήρησης, και σύγκριση με εθνικό επίπεδο καθώς επίσης εν συντομία και σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

Θα πρέπει να τονιστεί πως όλα τα δεδομένα που αφορούν στις βασικές παραμέτρους του είδους ή του τύπου οικοτόπου (3.1.1 – 3.1.6.) θα πρέπει να αξιολογηθούν στη βάση της ποιότητας των δεδομένων πάνω στα οποία στηρίχθηκε η ανάπτυξη του Σ.Δ., όπως και να εντοπισθούν τα κενά γνώσης που υπάρχουν μέσω Ανάλυσης Ελλείψεων. Η αξιολόγηση των δεδομένων μπορεί να γίνει σε κλίμακα όπως Άριστα (πρόσφατα δεδομένα πεδίου, πρόσφατη βιβλιογραφία), Μέτρια και Αδύναμα (βέλτιστη διαθέσιμη γνώση).

3.2. Πιέσεις - απειλές

Αφορά τη λεπτομερή και ρεαλιστική ανάλυση των πιέσεων και απειλών για την επιβίωση του είδους ή του τύπου οικοτόπου σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, των αιτιών θνησιμότητας ή πτωτικής τάσης για τα είδη και του περιορισμού ή της υποβάθμισης για τους τύπους οικοτόπων. Όπου εφικτό, θα γίνεται αναφορά σε ποσοστό του πληθυσμού του είδους ή της έκτασης του ενδιαιτήματος ή του οικοτόπου που επηρεάζεται ή τυχόν θα επηρεαστεί από την απειλή αλλά και της έντασης της πίεσης ή της απειλής (χαμηλή, μέτρια, υψηλή, πολύ υψηλή, άγνωστη). Οι πιέσεις – απειλές υποχρεωτικά θα παρατίθενται σε ξεχωριστό παράρτημα, με αναφορά στο αίτιό τους (ανθρωπογενές η μη), με την κωδικοποίηση που ακολουθείται στα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων για τις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.

Επίσης, θα λαμβάνονται υπόψη πιέσεις, απειλές και δραστηριότητες στον περιβάλλοντα χώρο του τύπου οικοτόπου ή του ενδιαιτήματος του είδους, εφόσον αυτές τον επηρεάζουν. Αυτό εξαρτάται μεταξύ άλλων από παράγοντες, όπως η τοπογραφία, το μέγεθος και η φύση του τύπου οικοτόπου/ενδιαιτήματος καθώς και το είδος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι πληροφορίες πρέπει να αντικατοπτρίζουν την πιο πρόσφατη κατάσταση.

Ο βαθμός κρισιμότητας των πιέσεων – απειλών και των περιοριστικών παραγόντων θα πρέπει να αξιολογηθεί και να ιεραρχηθεί ανάλογα με την επίδρασή τους στους πληθυσμούς και στους οικοτόπους, τις σωρευτικές του επιπτώσεις και με ειδική αναφορά στην έκταση και την ένταση των πιέσεων – απειλών.

IUCN ή/και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο (εφόσον υπάρχει) καθώς και στα εθνικά Κόκκινα Βιβλία.

δ. Αξιολόγηση του (των) υπό εξέταση είδους (ων) ή τύπου (ων) οικοτόπου βάσει των προαναφερθέντων (α., β., γ.).

5. Σκοπός και στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Θα γίνεται αναφορά στο σκοπό του Σ.Δ. και στην άμεση σύνδεσή του με τους στόχους του Σ.Δ., οι οποίοι θα αφορούν μία εξαετία, καθώς και παρουσίαση και επεξηγηματική ανάλυσή τους, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Παράλληλα, θα γίνεται περιγραφή των αναγκαίων πολιτικών και στρατηγικών που θα πρέπει να ακολουθηθούν από την πολιτεία και τους αρμόδιους φορείς για την επίτευξη του γενικού σκοπού.

5.1. Είδη:

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τον πληθυσμό των ειδών θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

α. Την επίτευξη ενός πληθυσμιακού μεγέθους-στόχου (Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης Είδους, Ευνοϊκή Τιμή Αναφοράς).

β. Τη σταθεροποίηση ή και την αναστροφή μίας πτωτικής πληθυσμιακής τάσης.

γ. Την καλή κατάσταση διατήρησης του ενδιαιτήματος στο οποίο απαντά ο πληθυσμός (ή οι πληθυσμοί του είδους) και πιο συγκεκριμένα των χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος και τις δυνατότητες αποκατάστασης.

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με την εξάπλωση ή την κατανομή των ειδών θα περιλαμβάνουν:

α. Τη διατήρηση ή/και αύξηση του εύρους εξάπλωσης ώστε να διασφαλίζεται η επιβίωση του είδους.

β. Την επίτευξη ικανής έκτασης και καταλληλότητας ενδιαιτήματος για τα είδη στη ζώνη εξάπλωσης τους.

γ. Τον προσδιορισμό κρίσιμων ζωνών και τη διασφάλιση συνδεσιμότητας μεταξύ επιμέρους περιοχών εξάπλωσης του είδους.

5.2. Τύποι οικοτόπων:

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τον τύπο οικοτόπου, μεταξύ άλλων, θα περιλαμβάνουν:

α. Την επίτευξη ή διατήρηση Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης των δομών και λειτουργιών του τύπου οικοτόπου και Ευνοϊκής Τιμής Αναφοράς.

β. Τη διατήρηση της έκτασης του τύπου οικοτόπου.

γ. Την αποκατάσταση του τύπου οικοτόπου, εάν είναι υποβαθμισμένος (Μη Ικανοποιητική – Ανεπαρκής (U1) ή Μη Ικανοποιητική – Κακή (U2) κατάσταση διατήρησης δομών και λειτουργιών).

Ανάλογα με το βαθμό που αυτό είναι εφικτό, οι στόχοι θα πρέπει να οριστούν για περίοδο έξι ετών και να είναι:

- Συγκεκριμένοι: Όλη η πληροφορία που δίνεται πρέπει να είναι συγκεκριμένη και σε απλή και κατανοητή μορφή. Ειδικά στο κομμάτι των στόχων και των δράσεων, η ακρίβεια στην έκφραση είναι καθοριστικής σημασίας. Θα πρέπει να εκφράζεται ρητά το τι προτείνεται, που θα εφαρμοστεί, πως, από ποιον και πότε.
- Μετρήσιμοι: Το σχέδιο πρέπει να διέπεται από μεταβλητές που, όταν θα γίνεται αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του, θα αποδεικνύουν σαφώς και συγκρίσιμα την αποτελεσματικότητά του.
- Επιτεύξιμοι: Το Σ.Δ. θα πρέπει να θέτει στόχους και μέτρα με προοπτική επιτυχίας. Οι στόχοι και οι δράσεις πρέπει να διέπονται από επιστημονική γνώση και να λαμβάνουν υπόψη κοινωνικά δεδομένα ώστε να αποτρέπονται μη ρεαλιστικές εκτιμήσεις. Υπερβάλλουσες απαιτήσεις μπορεί να δημιουργήσουν κλίμα αποτυχίας στους φορείς υλοποίησης του σχεδίου ή και πραγματική αποτυχία του μέτρου που, υπό άλλες συνθήκες, θα είχε αποδώσει καλύτερα.
- Ρεαλιστικοί: Πέρα από επιτεύξιμοι, σε επίπεδο επιστημονικό και κοινωνικό, οι στόχοι θα πρέπει να είναι και ρεαλιστικοί ως προς τη δυνατότητα των φορέων να τους υλοποιήσουν. Αν το κόστος, οι απαιτήσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και η συνεργασία των φορέων εκτιμάται ως μη ρεαλιστικά, οι στόχοι θα πρέπει να αναθεωρούνται.
- Χρονικά προσδιορισμένοι: Η διαμόρφωση αυστηρού και σαφούς χρονοδιαγράμματος για κάθε μια από τις δράσεις είναι απαραίτητη, τόσο για τη βέλτιστη εφαρμογή του σχεδίου όσο και για την ορθή αξιολόγησή του, κατά την περίοδο παρακολούθησής του.

6. Μέτρα προστασίας και διατήρησης

Για κάθε στόχο θα παρατίθενται συγκεκριμένες δράσεις ή/και μέτρα. Οι δράσεις, αναλόγως των αναγκών, μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις στο ενδιαίτημα του είδους ή στον οικότοπο, ex situ δράσεις ενίσχυσης πληθυσμών, ενώ τα μέτρα περιλαμβάνουν κανονιστικές ρυθμίσεις και θεσμικού χαρακτήρα παρεμβάσεις. Μπορεί, επίσης, να εξειδικεύουν για την

Ελλάδα μέτρα και δράσεις που περιλαμβάνονται σε περιφερειακά ή ευρωπαϊκά Σ.Δ.

Η αναλυτική και ακριβής παρουσίαση των μέτρων θα γίνεται σε πίνακα, όπως του υποδείγματος του Παραρτήματος Α΄ της παρούσας Απόφασης, όπου σε κάθε εγγραφή θα δίνεται:

- τίτλος δράσης, και σύντομη περιγραφή,
- φορείς υλοποίησης,
- χρονοδιάγραμμα υλοποίησης,
- πληθυσμός της περιοχής που θα εφαρμοστεί,
- εκτιμώμενο συνολικό κόστος, ενδεικτικός προϋπολογισμός (συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το πρόγραμμα παρακολούθησης) και πιθανές πηγές χρηματοδότησης,
- δείκτες παρακολούθησης,
- αξιολόγηση και ιεράρχηση της υλοποίησής τους με δυνατότητα διαβάθμισης της σημαντικότητας, της αμεσότητας και του χρονικού εύρους εφαρμογής τους (π.χ. άμεση αν υλοποιηθεί στον 1ο χρόνο, μεσοπρόθεσμη αν υλοποιηθεί στα 3 χρόνια και μακροπρόθεσμη αν υλοποιηθεί στα 6 χρόνια της εφαρμογής του Σ.Δ.) σε συνάρτηση με τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές, ώστε να είναι σαφείς οι αποδοτικότερες δράσεις.

Η ανάγκη λήψης μέτρων προστασίας και διαχείρισης θα πρέπει να είναι καλά τεκμηριωμένη και σε άμεση σχέση με τις απειλές και πιέσεις που υφίσταται το είδος ή ο τύπος οικοτόπου. Τέλος, θα πρέπει να περιλαμβάνονται προβλέψεις για μέτρα αντιμετώπισης έκτακτων απειλών ή καταστροφών (πετρελαιοκηλίδων, ασθενειών, επιδημιών, πυρκαγιών κ.τ.λ.).

7. Πρόγραμμα παρακολούθησης και αξιολόγησης των μέτρων

Για κάθε προτεινόμενο μέτρο θα καθοριστούν δείκτες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητάς του (τουλάχιστον ένας δείκτης ανά μέτρο). Οι δείκτες αυτοί θα είναι μετρήσιμοι, ακριβείς, ευαίσθητοι σε ενδεχόμενες αλλαγές που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σ.Δ. και σταθεροί. Επιπλέον, θα ορίζεται η συχνότητα και η διάρκεια της παρακολούθησης, οι οποίες θα συνδέονται με την επίτευξη του στόχου.

Το Σ.Δ. πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασία μεσοπρόθεσμης (στα 3 έτη) και τελικής αξιολόγησης (στα 6 έτη) με περιγραφή της μεθόδου καθώς και του απαιτούμενου προϋπολογισμού. Στην περιγραφή της διαδικασίας μεσοπρόθεσμης αξιολόγησης πρέπει να αναφέρονται:

α. Επικαιροποιημένα πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις για κάθε περιοχή, όπως προκύπτουν από το σχέδιο παρακολούθησης που εφαρμόζεται.

β. Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους και οι προτάσεις βελτίωσής τους, με παράθεση του χρονοδιαγράμματος για τις προγραμματισμένες δράσεις του επόμενου έτους.

γ. Δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και σχετίζονται με τη διατήρηση του είδους.

δ. Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του και προτάσεις βελτίωσης με παράθεση του χρονοδιαγράμματος για τις προγραμματισμένες δράσεις του επόμενου διαστήματος.

Διαφοροποιήσεις στα προτεινόμενα μέτρα ή εφαρμογή νέων μέτρων είναι εφικτές μέσα στην περίοδο εφαρμογής του Σ.Δ. και συγκεκριμένα κατά τη μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση του, σε περίπτωση αλλαγών στα δεδομένα ή για λόγους ανωτέρας βίας.

8. Αναθεώρηση του Σ.Δ.

Θα υπάρχει πρόβλεψη για την αναθεώρηση/επικαιροποίηση του Σ.Δ. και για τη διαδικασία αναπροσαρμογής του σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών που ενδεχομένως να προκύψουν σε σχέση με τη κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων στη 6-ετή εφαρμογή του.

9. Επισκόπηση και παράθεση της βιβλιογραφίας

Θα γίνεται παρουσίαση των πηγών προέλευσης των δεδομένων για τη σύνταξη του Σ.Δ. όπως βιβλιογραφία, επιστημονικές δημοσιεύσεις, τεχνικές αναφορές, μελέτες (π.χ. μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων), βάσεις δεδομένων, αναφορές προηγούμενων προγραμμάτων που έχουν υλοποιηθεί για το είδος ή τον οικότοπο και τα παραδοτέα τους, επικοινωνία με ειδικούς επιστήμονες ή με εκπρόσωπους εμπλεκόμενων φορέων κ.λπ.. Είναι σκόπιμη και η σύνθεση γλωσσαρίου για κάποιους όρους (νομικούς, βιολογικούς κ.τ.λ.) που δεν είναι ευρέως κατανοητοί, είναι όμως απαραίτητοι για την κατανόηση και ομαλή έκβαση του Σ.Δ.

Άρθρο 4

Τεχνικές περιγραφές των δεδομένων που προκύπτουν από τα Σ.Δ.

Το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων και δεδομένων θα πρέπει να είναι συμβατά με τον Ν. 3882/10 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10) «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ) - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις», με την τροποποίηση του Ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α'), με τον Ν.3422/2005 (ΦΕΚ 303/Α/13-12-05) κυρωμένης σύμβαση Aarhus, το άρ. 27 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α') και τις σχετικές κανονιστικές πράξεις για το Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας καθώς και το σύνολο της νομοθεσίας για τα περιβαλλοντικά και δημόσια δεδομένα και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

Στο πλαίσιο των εργασιών εκπόνησης του Σ.Δ. ενημερώνεται η χωρική βάση δεδομένων (geodatabase) η οποία τηρείται στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ με τα υφιστάμενα δεδομένα σε μορφή *.shp (shaperefile) και θα αποτελούν τους θεματικούς χάρτες του Σ.Δ.. Όλοι οι χάρτες θα παραδίδονται και ψηφιακά σε αρχείο τύπου pdf.

Άρθρο 5

Διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς

Κατά την εκπόνηση του Σ.Δ. αρχικά θα συντάσσεται προσχέδιο το οποίο θα περιέχει την πληροφορία των άρθρων 2 και 3 της παρούσας Απόφασης. Κατόπιν, θα οργανώνονται συναντήσεις εργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς όπως αυτοί προσδιορίστηκαν στην ενότητα 3.3 του άρθρου 3 της παρούσης, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων διευθύνσεων του Υ.Π.Ε.Ν., σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, όπου θα συζητούνται τα προτεινόμενα μέτρα για την προστασία και διατήρηση κάθε είδους/τύπου οικοτόπου, η εφικτότητά τους, το κόστος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Τα προσχέδια θα αναδιαμορφώνονται, ενσωματώνοντας όσες αλλαγές κριθούν απαραίτητες, βάσει των αποτελεσμάτων των συναντήσεων εργασίας. Τη διαβούλευση με τις Δημόσιες Αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό θα διεξάγει η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 6 Ισχύς

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Πίνακας μέτρων και δράσεων προστασίας

Στόχοι	Μέτρα/Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης	Αξιολόγηση/Ιεράρχηση Σημαντικότητας	Αξιολόγηση/Ιεράρχηση Αμεσότητας Εφαρμογής	Συνάρτηση/Συσχέτιση με τις υφιστάμενες απειλές-πιέσεις	Πληθυσμός/Περιοχή Εφαρμογής	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης	Συνολικό Κόστος	Πηγές Χρηματοδότησης	Προϋπολογισμός Παρακολούθησης
Στόχος 1	Μέτρο/Δράση 1.1									
	Μέτρο/Δράση 1.2									
	Μέτρο/Δράση 1.3									
Στόχος 2	Μέτρο/Δράση 2.1									
	Μέτρο/Δράση 2.2									
	Μέτρο/Δράση 2.3									

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Με συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE της
Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράρτημα II

**ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
«Περιεχόμενο και Προδιαγραφές Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων»
5 Οκτωβρίου 2018, Ηράκλειο Κρήτης**

